

vivia al carrer Urgell- s'omple de rodamons. Un fals nebot de Sánchez reconeix que odia el seu oncle fins a nivells insospitats. I el narrador se sent cada vegada més atret per fugir a l'antiga Aràbia, la deu d'on brollen les primeres narracions orals de la humanitat. "A la plaça principal de Marràqueix vaig veure un narrador envoltat de gent que mentre explicava una història tenia una serp al costat que es movia -recorda-. Quan va acabar el relat, el narrador va fer una reflexió moral sobre el que havia explicat. A més d'explicar una ficció construïa un petit assaig sobre el que havia explicat. Això és el que volia fer en aquesta novel·la".

Mac y su contratiempo aborda la impossibilitat de la singularitat. A l'ull de l'escala de l'edifici narratiu que Vila-Matas construeix hi ressonen una multiplicitat de veus, inquietants, imprevisibles o inspirades.

Llegim. [en línia] Barcelona : Ara.cat, 2017. <https://llegim.ara.cat/entrevistes/ENRIQUE-VILA-MATAS-Reconec-magrada-confondre_0_1748825151.html>

Club de lectura A

BIBLIOTECA CENTRAL XAVIER AMORÓS

Seix Barral

Enrique Vila-Matas

Mac y su contratiempo

Mac y su contratiempo de Enrique Vila-Matas

Trobada

el dimecres 20 de desembre

a 2/4 de 7 de la tarda

BIBLIOTECA CENTRAL
XAVIER AMORÓS
REUS

A *Mac y su contratiempo*, d'Enrique Vila-Matas, els veïns hi tenen una importància cabdal. El protagonista i narrador del llibre, un advocat que s'ha quedat sense feina, comença un dietari per fer alguna cosa útil amb la seva vida, i durant el procés es decideix "a millorar en secret" la novel·la de l'escriptor famós Ander Sánchez, que viu al mateix bloc de pisos que ell. Mentre escriu -mentre intenta saber què escriuria si escrigués, en paraules de Nathalie Sarraute, una de les autores que apareixen citades- s'adonarà que la ficció pot infiltrar-se en la vida i que, quan això passa, pot tenir conseqüències devastadores, fins i tot irreversibles.

Després de dos llibres centrats a explorar l'art contemporani - *Kassel no invita a la lògica* (2014) i *Marienbad eléctrico* (2016)-, Vila-Matas ha recuperat l'interès pels escenaris domèstics, encara que això no implica que perdi ni una gota de l'estranyesa que impregna la seva prosa. " *Mac y su contratiempo* és un llibre difícil d'explicar en un programa de ràdio o a la tele", admet l'escriptor, assegut en una de les butaques del menjador de casa seva. Al seu despatx hi té dos escriptors, i al damunt de cadascun d'ells hi ha un ordinador portàtil. Els dos estan encesos. Del gran en surt una de les melodies tropicals i oníriques de Devendra Banhart. En una tauleta que hi ha al costat de la butaca, crida l'atenció el títol de l'última novel·la d'Anne Serre, *Voyage avec Vila-Matas*. Acaba de sortir a França, i converteix en personatge l'escriptor barceloní, que es dedica a seguir l'autora -com un fantasma- des que ella agafa el tren per anar a un festival literari. Serre s'instal·la en els dominis de l'autoficció, on s'ha situat sovint Vila-Matas, tot i que ell ho desmenteixi: potser alguns dels seus personatges se li assemblen, però no parteixen de la seva autobiografia. "Reconec que m'agrada confondre els lectors -diu-. Kafka deia que el malentès inicial podria ser la nostra perdició. Aquesta idea m'interessa".

Objectiu: matar l'autor debutant

"Las novelas que me gustan siempre son como cajas chinas, siempre están llenas de cuentos", escriu el narrador del llibre. A *Mac y su contratiempo* hi abunden els desdoblaments, les variacions, les confusions i les al·lusions literàries, enriquint una mica més l'extens tapís vilamatià - amb incorporacions com les d'Alejandro Zambra o Samanta Schweblin - o acudint a alguns dels seus autors de capçalera, com passa amb Jorge Luis Borges, Fernando Pessoa i Marcel Schwob. "El gest inicial a l'hora d'escriure aquesta novel·la va ser la voluntat d'escriure un dietari pòstum, un repte molt propi del grup Oulipo: pretenia intentar tancar un llibre que fes la impressió d'estar inacabat a causa de la mort, la desaparició o el suïcidi de l'autor -explica-. Després de publicar *Mac y su contratiempo* he recordat que a *La asesina ilustrada* [1977] un dels

meus objectius era matar el lector. Aquí el joc és diferent. La meua intenció era matar aquest escriptor debutant que fa el dietari". Gairebé tots els elements de la nova novel·la d'Enrique Vila-Matas tenen un reflex literari o cinematogràfic més o menys explícit. La divisió del text en 53 capítols -més un colofó final- remet a una novel·la pòstuma de Georges Perec, *53 días* (1989): "A Bolaño li agradava molt aquest llibre. També el títol, que són els dies que Stendhal va trigar a escriure *La cartixa de Parma* -diu-. Vaig anar a parar a una de les pàgines de 53 días en què Harry Matthews i Jacques Roubaud, els dos oulipistes que es van encarregar d'editar el text, explicaven que Perec havia calculat la possibilitat de morir durant l'escriptura del llibre i que per això havia deixat una sèrie de notes que el completaven per si això passava". El sobrenom de Mac prové del western *My darling Clementine*, de John Ford (1946). "El cambrer del saloon protagonitza una d'aquelles escenes plenes de l'humor absurd que jo gasto - recorda-, que consisteix a trencar situacions clàssiques a partir de comentaris inesperats: li pregunten si no s'ha enamorat mai i ell respon, «No, he sigut cambrer tota la vida»". Fins i tot el nom de l'escriptor famós, "que no sabem si és bo o simplement té èxit", està inspirat en una novel·la de Francesc Trabal, *Quo Vadis, Sánchez*: "És un títol que sempre m'ha semblat genial -diu Vila-Matas-. El veí escriptor es diu Sánchez pel llibre de Trabal. I també perquè amb un cognom com aquest no pots imaginar gaires coses d'ell".

Modificar una modificació

Poc després que aparegui Sánchez, el narrador comença a recordar "una novel·la que alhora era un llibre de contes" que va publicar fa tres dècades, *Walter y su contratiempo*. A més d'explicar cadascun dels deu capítols fil per randa, a la segona meitat de la novel·la n'ofereix versions modificades, que ell considera millors que les de Sánchez. "Aquests dies s'ha insistit molt en la idea que *Mac y su contratiempo* és un llibre sobre la repetició, però en realitat el tema de fons és la modificació -explica-. El 1986 vaig publicar una novel·la que es deia *Una casa para siempre*. El protagonista era un ventríloc que només tenia una única veu, i això era la seva tragèdia. La novel·la de Sánchez està integrada, igual que la meua, per deu capítols que són com deu contes, però l'única semblança és l'estructura i l'argument". Mentre Mac torna a explicar cadascun dels capítols -n'hi ha de força extravagants- s'adona que els pot reescriure amb variacions que els milloraran. "És durant aquest procés que comença a viure situacions com les dels capítols", adverteix l'autor. El seu plàcid matrimoni comença a engrunar-se. El barri on viuen -l'Eixample, tot i que apareix citat com el Coyote, en homenatge al novel·lista José Mallorquí, que